

CSS'de arka plan renklerini değiştirmekten ve nesnelerin neden olması gerektiği gibi hizalanmadığını merak etmekten daha fazlası vardır. Ancak JavaScript framework'leri ve kütüphaneleri gibi diğer araçlara zaman ayırdığımız için, CSS genellikle gözden kaçan ve arka planda kalan görsel bir iletişim aracıdır. Genellikle temel çalışma yeterliliğine sahip CSS'i alırız ve acil hedeflerimize ulaşır ulaşmaz daha derine inmeden bırakırız. Sonuç olarak uygulama genelinde yapı, mimari ve uyum gibi şeyleri göz ardı etme eğilimindeyiz. Biz bu yazımızda CSS hakkında bilmemiz gerekenleri ele alacağız ve şimdi en baştan başlayalım.

CSS (Cascading Style Sheets) Nedir?

CSS (Basamaklanmış Stil Katmanları), web sayfasını şekillendirmek için kullanılan bir kodlama türüdür. CSS kullanarak web sayfasının görünümünü ve düzenini değiştirebiliriz. Bir web sitesinin görünümünün masaüstü bilgisayarlar, tabletler ve mobil cihazlar gibi farklı ekranlarda nasıl değiştiğini de tanımlayabiliriz. CSS, C++ veya *JavaScript* gibi bir programlama dili **değildir**. Bunun nedeni, CSS'in amacının web tarayıcıları için biçimlendirmeye (HTML'e) stil vermek olmasıdır. HTML yalnızca içeriği "işaretleyen" bir dildir - yani, belgeye belirli bir görsel ve yapısal biçimlendirme verir.

Hem HTML hem de CSS doğaları gereği bildirimseldir. Bu, yalnızca bir şeyleri açıkladığı ve herhangi bir işlem yapmadığı anlamına gelir. Tarayıcılar CSS'i görüntüleme için yorumlarken, bunu doğrusal bir şekilde yapar. Bunun nedeni, CSS'in dosyayı yukarıdan aşağıya okuyan tarayıcıya talimatlar vermesidir. Bir kural belirlendiğinde ve daha sonra dizin aşağıya doğru değiştirildiğinde, tarayıcı ekranda görüntülenecek nihai sonuç olarak en son değerlendirmeyi alır. CSS'deki C'nin ifade ettiği şey budur. CSS'in cascade(kaskad) etkisi, tarayıcıyı, kuralın fiziksel olarak ne zaman gerçekleştiğine bağlı olarak, kuralları art arda ve geçersiz kılacak şekilde görüntüleyecek şekilde ayarlar. Cascade(kaskad), öge için birden çok CSS bildirimi ve birden çok stil sayfasının bir kombinasyonu olduğunda, belirli bir öge için uygulanan stiller arasındaki çakışmayı çözme anlamına gelir. Sonuç olarak, CSS görüldüğü kadar kolay değildir. Anlamadan kullanmaya çalışırsanız web geliştirmede zorluk yaşarsınız. Bu nedenle, CSS öğrenmek bir programlama dili öğrenmek kadar önemlidir.

CSS Syntax

İlk CSS kodumuzu yazalım. Örneğin, **h1** etiketinin rengini değiştirmek istiyorum.

```
<h1>I'm a Header</h1>
```

I'm a Header

Öncelikle, CSS'e HTML ögesini nasıl bulacağımızı söylememiz gerekir. Bunu **selector** denen bir özellik ile yapabiliriz. CSS'de bir selector, HTML öğelerini etiket adı, sınıf adı, kimliği ve çok daha fazlasına göre bulmak için kullanılır. O zaman şimdi HTML ögesi için bir selector tanımlayalım ve ardından selector parantezleri arasında her biri noktalı virgülle biten CSS kurallarını bildirelim.

```
h1 { color: red; }
```

I'm a Header

Böylelikle, tanımlı selector'e (**h1**) bağlı olarak, CSS artık yeni kuralların nereye uygulanacağını anlayabilir. Bunların yanı sıra CSS kodlarımızı .css uzantılı bir dosya içerisinde tutar ve bu dosyayı HTML sayfası içerisine basit bir kodla çağırabiliriz. Örneğin CSS dosyamızın adı "**hello.css**" olsun ve bu dosyayı Html sayfaya eklemek için HTML içine yazmamız gereken kod şu şekildedir.

```
<head> <link rel="stylesheet" type="text/css" href="hello.css" /> </head>
```

Bir CSS selector tanımlamanın birçok farklı yolu vardır, aşağıda selector türlerinin bazı örneklerini görebilirsiniz:

- **Class Selector:** HTML öğelerini sınıf özelliklerine göre bulur.
- **ID Selector:** Öğeleri belirli kimliğine göre bulur.
- **Element Selector:** Öğeleri etiket adlarına göre bulur.

CSS teknik olarak kolaydır. Anlaşılması gereken sınırlı sayıda kural vardır. Bununla birlikte, CSS'i zorlaştıran potansiyel kural kombinasyonudur. Görsel gereksinimler daha karmaşık hale geldikçe, CSS kurallarınızın sürdürülebilirliğini kontrol altında tutmak için yaratıcı ancak yapılandırılmış çözümlere ihtiyaç vardır.

Tasarım yönleri pazarlamaya ve UX tasarımcısına bırakılabilirken, front-end geliştiricilerin tasarımın nasıl çalıştığını anlamaları da iyidir. Tasarımcıların tümü geliştirici değildir ve bazen tarayıcıların ve piksel rehberliğinin daha ince gereksinimlerini anlamayanlarla karşılaşırız. Dijital tasarımcıların stil sayfalarının inceliklerini ve potansiyel karmaşıklığını öğrenmesi gerektiği kadar, tasarım dilinde de konuşabilmelisiniz.

Kaynaklar

- <https://levelup.gitconnected.com/what-is-css-specificity-and-how-it-works-833bb0b3d3a>
- <https://blog.isimtescil.net/css-nedir/>
- <https://medium.com/swlh/css-for-beginners-what-is-css-and-how-to-use-it-in-web-development-5985afe53096>
- <https://medium.com/madhash/what-exactly-is-css-d21d17f1031f>
- <https://www.vargonen.com/blog/css-nedir-css-kodlari-nelerdir/>
- <https://weebakademi.com/html-sayfaya-css-ekleme.aspx>

External, Internal ve Inline CSS Kullanımı

CSS, web sitenizin ekranda nasıl görüneceğini belirleyen belirli stil kurallarına sahip dosyalardır. CSS kuralları, web sitenizin HTML dosyalarına çeşitli şekillerde ve yerlerde uygulanabilir. External yani harici bir stil sayfası, Internal yani dahili bir stil sayfası veya Inline yani satır içi stil kullanabilirsiniz. Her yöntemin belirli kullanımlara uygun avantajları vardır.

External stil sayfası, bir web sayfasından bağlanan bağımsız bir **.css** dosyasıdır. External stil sayfasının avantajı, bir kez oluşturulabilmesi ve birden çok web sayfasına uygulanabilmesidir. Site tasarımınızda geniş çaplı değişiklikler yapmanız gerekirse eğer, stil sayfasında tek bir değişiklik yapabilirsiniz ve bu değişiklik tüm bağlantılı sayfalara uygulanarak zamandan ve emekten tasarruf sağlar.

Internal stil sayfası, HTML dosyasının **<head>** bölümünde sayfa için CSS kural kodlarını barındırır. Kural kodları yalnızca o sayfa için geçerlidir, ancak sayfa kodunda birden çok öğeye stil uygulamak için kullanılacak class ve id'leri yapılandırabilirsiniz. Yine, CSS kodunda yapılacak tek bir değişiklik, sayfadaki tüm etiketlenmiş öğelere uygulanacaktır.

Inline stili, belirli bir sayfa ögesine stil vermek için, belirli bir HTML etiketi içinde kullanılır. Hızlı ve kalıcı değişiklikler için kullanışlıdır, ancak bir tasarım değişikliği yapmaya karar vermeniz durumunda, oluşturduğunuz her Inline stilin ayrı ayrı düzenlenmesi gerektiğinden, External ve Internal stil sayfalarından daha kullanışlı değildir ve diğerlerine göre çok fazla tercih edilmez.

External CSS Kullanımı

Yukarıda bahsettiğimiz gibi External CSS, normal HTML dosyanızdan bağımsız bir dosyadır ve **.css** uzantılıdır. CSS dosyanızı oluşturduktan sonra mutlaka HTML dosyanıza linklemeniz gerekir. Yoksa CSS dosyanız işlevsiz kalacak ve HTML sayfanızda yaptığınız değişiklikleri göremeyeceksiniz. Hadi gelin bir de örnek üzerinde görelim.

.css uzantılı dosyamızı oluşturduktan sonra içine kodlarımızı bu şekilde yazıyoruz:

```
body {  
    background-color: #f7cac9;  
}  
  
.firstDiv, .secondDiv, .thirdDiv {  
    border: 7px outset gold;  
    background-color: lightblue;  
    text-align: center;  
}
```

Daha sonra HTML sayfamıza geri dönüyoruz ve yazdığımız bu External CSS kodunu **<head>** bölümüne aşağıdaki gibi linkliyoruz. İşte bu kadar. :smile:

```
<link rel="stylesheet" href="style.css">
```

Aşağıda codepen ile deneyimleyebilirsiniz!

Internal CSS Kullanımı

Internal CSS, stil kodlarının direk HTML dosyasının içinde **<head>** bölümünde kullanıldığı bir yöntemdir. **<head>** bölümünün içinde bir **<style>** etiketi açtıktan sonra içine gerekli CSS kodlarını yazabilirsiniz.

Örnek vermek gerekirse; kodunuz şu şekilde görünecektir:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<style>
body {
  background-color: #f7cac9;
}

.firstDiv {
  border: 7px outset gold;
  background-color: lightblue;
  text-align: center;
}
</style>
</head>
<body>
<div class="firstDiv">
  <h2>Lorem ipsum</h2>
  <p>Lorem ipsum dolor sit amet consectetur</p>
</div>
</body>
</html>
```

Inline CSS Kullanımı

Inline yani satır içi stiller, doğrudan HTML kodunuzdaki herhangi bir öğeye uygulanır. Stil niteliği ve ardından normal CSS özellikleri bir HTML etiketi içinde belirtilir. Kullanımı aşağıdaki örnekte gösterildiği gibidir:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
</head>
<body>
<div style="border-width:7px; border-style:outset; border-color:gold; background-
color:lightblue; text-align:center;">
  <h2>Lorem ipsum</h2>
  <p>Lorem ipsum dolor sit amet consectetur</p>
</div>
</body>
</html>
```

Bu üç CSS özelliğinin nasıl kullanıldığını öğrendiğinize göre aşağıdaki alıştırmalar ve iki adet çoktan seçmeli soruyla öğrendiğiniz bilgileri pekiştirebilirsiniz.

Ekstra Alıştırmalar

Yapabileceğiniz ekstra alıştırmalar.

- [Alıştırma 1 için tıkla](#)
- [Alıştırma 2 için tıkla](#)
- [Alıştırma 3 için tıkla](#)

Kaynaklar

- https://www.w3schools.com/css/exercise.asp?filename=exercise_howto2
- https://www.w3schools.com/css/exercise.asp?filename=exercise_howto3
- https://www.w3schools.com/css/exercise.asp?filename=exercise_howto4
- http://zinzinibidi.com/web_tasarim/css3/css_in_yapisi
- <https://varvy.com/inline-small-css.html>

Açıklama Satırları ile Çalışmak ve Genel Font Özellikleri

Açıklama Satırları

Açıklama satırları CSS kodu yazarken aralara kendimiz ve diğer yazılımcılar için notlar bırakmamızı sağlar. Açıklama satırlarının önemi kodda güncelleme yapılacağı vakit anlaşılmaktadır. Örnek olarak 5000 satır css kodunuz olduğu düşünün, kodu yazdıktan 1 yıl sonra değişiklik yapmak istediğimizde nerede ne yazdığımızı hatırlamamız çok zordur. Bunun için açıklama satırlarını okuruz ve bulmak istediğimiz yerleri daha kolay buluruz. Açıklama satırları tarayıcılar tarafından görünmemektedir.

CSS'de açıklama satırı bu şekilde başlar `/*` ve bu şekilde biter `*/`

Örneğin

```
/* Tekli yorum satırı */
p {
  color: red;
}
```

Kod da istediğiniz yere yorum satırı ekleyebilirsiniz:

```
p {
  color: red; /* Metin rengini kırmızı yap*/
}
```

Yorumları birden çok satıra da yazabilirsiniz:

```
/* Çoklu yorum
satırı bu
şekilde */
p {
  color: red;
}
```

Genel Font Özellikleri

CSS'de beş genel yazı tipi ailesi vardır:

1. **Serif** yazı tiplerinin her harfin kenarlarında küçük bir kontur vardır. Bir formalite ve zarafet duygusu yaratırlar.
2. **Sans-serif** yazı tiplerinin temiz satırları vardır (küçük konturlar eklenmez). Modern ve minimalist bir görünüm yaratırlar.
3. **Monospace** yazı tipleri burada tüm harfler aynı sabit genişliğe sahiptir. Mekanik bir görünüm yaratırlar.
4. **Cursive** yazı insan el yazısı taklidi gibidir.
5. **Fantasy** yazı tipleri dekoratif, eğlenceli yazı tipleridir.

Tüm farklı yazı tipi adları, genel yazı tipi ailelerinden birine aittir. **Not:** Bilgisayar ekranlarında, sans-serif yazı tiplerinin serif yazı tiplerinden daha kolay okunabileceği kabul edilir. **CSS'de, `font-family` bir metnin yazı tipini belirtmek için özelliği kullanırız.** **Not:** Yazı tipi adı birden fazla kelime ise, "Times New Roman" gibi tırnak içinde olmalıdır.

```
.p1 {
  font-family: "Times New Roman";
}
.p2 {
  font-family: Arial;
}
.p3 {
  font-family: monospace;
}
```

font-style çoğunlukla italik metnini belirtmek için kullanılır.

- **normal** Metin normal şekilde gösterilir.
- **italic** Metin italik olarak gösterilir.
- **oblique** Metin eğimli gösterilir ama çok desteklenmiyor.

```
p.normal {  
  font-style: normal;  
}  
  
p.italic {  
  font-style: italic;  
}  
  
p.oblique {  
  font-style: oblique;  
}
```

CSS'de **font-size** metnin boyutunu ayarlar.

Metin boyutunu yönetebilmek web tasarımında önemlidir. Bununla birlikte, paragrafların başlık gibi veya başlıkların paragraflara benzemesi için yazı tipi boyutunu ayarlamalısınız. Bunun içinde **font-size** kullanılır.

Not: Bir yazı tipi boyutu belirtmezseniz, paragraflar gibi normal metin için varsayılan boyut 16 pikseldir (16px = 1em).

```
h1 {  
  font-size: 40px;  
}  
h2 {  
  font-size: 30px;  
}  
p {  
  font-size: 14px;  
}
```

Em ile Yazı Tipi Boyutunu Ayarla

Kullanıcıların metni yeniden boyutlandırmasına izin vermek için (tarayıcı menüsünde), birçok geliştirici piksel yerine em kullanır.

1em, mevcut yazı tipi boyutuna eşittir. Tarayıcılarda varsayılan metin boyutu 16 pikseldir. Yani, 1em'in varsayılan boyutu 16 pikseldir.

```
h1 {  
  font-size: 2.5em; /* 40px/16=2.5em */  
}  
h2 {  
  font-size: 1.875em; /* 30px/16=1.875em */  
}  
p {  
  font-size: 0.875em; /* 14px/16=0.875em */  
}
```

Yukarıdaki örnekte, em içindeki metin boyutu, piksel cinsinden önceki örnekle aynıdır. Ancak em boyutu ile tüm tarayıcılarda metin boyutunu ayarlamak mümkündür.

Kaynaklar

- [Yorum satırı kaynak](#)
- [Font-family kaynak](#)

Class ve ID Kullanımı

Web sayfamızı oluştururken HTML elementlerimize bazı stil özellikleri eklemek isteriz. Bazı yazıların renkli, bazı resimlerin küçük veya bazı butonların farklı şekilde olması gerekebilir ve biz de bunun için CSS kullanırız.

Aşağıda html elementlerine nasıl stil özellikleri eklediğimize bakalım.

```
<p>Bugün kodluyoruz</p>
<p>Yarın da kodluyoruz<p>
p {
    color: red;
}
```

Sonuç:

Bugün kodluyoruz

Yarın da kodluyoruz

Yukarıda görüldüğü üzere iki farklı `<p></p>` elementimize kırmızı renk özelliği eklemiş olduk. Fakat sadece belirli `<p></p>` elementine istediğimiz herhangi bir özelliği eklemek istersek ne yapacağız? Bu durumda `class` veya `id` seçicilerini kullanmamız gerekiyor.

class Kullanımı

Class seçicisi, HTML üzerinde aynı class'a sahip elemana ulaşmamızı sağlar.

Class seçicisi CSS'de `.` ile belirtilir.

```
.class{
    özellikler
}
<h4>Birinci Başlık</h4>
<h4>İkinci Başlık</h4>
<h4>Üçüncü başlık</h4>
```

Yukarıda 3 adet `<h4></h4>` elementimiz bulunuyor. Bunlardan sadece ikincisine kırmızı renk özelliği eklemek istersek class seçicisini kullanabiliriz.

```
<h4>Birinci Başlık</h4>
<h4 class="text-red">İkinci Başlık</h4>
<h4>Üçüncü Başlık</h4>
```

Daha sonra bunu istediğimiz özelliği ekleyelim.

```
.text-red{
    color:red;
}
```

Sonuç:

Birinci Başlık

İkinci Başlık

Üçüncü Başlık

Bir class'ı birden fazla HTML elementi için kullanabiliriz.

```
<h4>Birinci Başlık</h4>
<h4 class="h-green">İkinci Başlık</h4>
<h4 class="h-green">Üçüncü Başlık</h4>

.h-green {
  color:green;
}
```

Sonuç:

Birinci Başlık

İkinci Başlık

Üçüncü Başlık

Eğer bir HTML elementinin birden fazla class özelliğine sahip olmasını istiyorsak aynı anda iki farklı class'ı kullanabiliriz. Bunun için sadece iki class arasına boşluk bırakmak yeterli olacaktır.

```
<h4>Birinci Başlık</h4>
<h4 class="h-blue">İkinci Başlık</h4>
<h4 class="h-blue thick">Üçüncü Başlık</h4>

.h-blue{
  color:blue;
}
.thick{
  font-style: italic;
}
```

Sonuç:

Birinci Başlık

İkinci Başlık

Üçüncü Başlık

Bir HTML elementi kendini kapsayan elementin (parent element) stil özelliklerine sahip olur.

```
<div class="intro"><p>Birinci Paragraf</p><p>İkinci Paragraf</p>
</div>
.intro{
  color:pink;
}
```

Sonuç:

Birinci Paragraf

İkinci Paragraf

Yukarıda `<div></div>` elementine CSS özelliği ekledik fakat altındaki elementler (child elementleri) de bu özelliğe sahip oldu.

id Kullanımı

ID seçicisi, HTML üzerinde aynı id'ye sahip elemana ulaşmamızı sağlar.

ID seçicisi CSS'de `#` ile belirtilir.

ID seçicisinin kullanım amacı olarak class seçicisinden bir farkı yok diyebiliriz. İkisi de belirli HTML elementlerine CSS özellikleri eklemeye yöneliktir. Fakat id seçicisinin class seçicisinden bazı farkları vardır.

```
#id {  
    özellikler  
}
```

Bir id'yi sadece bir HTML elementi üzerinde kullanabiliriz.

```
<h4 id="main-title">Birinci Başlık</h4>  
<h4>İkinci Başlık</h4>  
#main-title{  
    color:red;  
}
```

Birinci Başlık

İkinci Başlık

Sonuç:

Aşağıdaki **yanlış** bir kullanımdır!

```
<p id="title">Birinci paragraf</p>  
<p id="title">İkinci paragraf</p>
```

Bir html elementinin sadece bir tane id'si olabilir.

Aşağıdakiler **yanlış** kullanımlardır.

```
<p id="title" id="text-green">Birinci paragraf</p>  
<p id="title text-blue">İkinci paragraf</p>
```

Böyle kullanımlar geçerli **değildir**.

Kaynaklar

- [W3Schools](#)

CSS Seçiciler ile Çalışmak, İstedığımız HTML Etiket Yapısına Özellik Ekleyebilmek

CSS seçiciler, HTML taglarına ulaşarak biçim atamaları yapmamızı sağlar. CSS işlemleri, HTML tagı içinde `style` attribute kullanarak yani inline, `<head>` arasında `<style>` tagı kullanarak yani internal ya da dosya uzantısı `.css` olan bir dosya oluşturup bu dosyayı `<head>` arasına ekleyerek yani external şekilde kullanabiliriz.

Inline

```
<h1 style="color:orange;">Turuncu renkli başlık</h1>
```

Internal

```
<head>
  <style>
    h1{
      color: orange;
    }
  </style>
</head>
<body>

<h1>Turuncu renkli başlık</h1>

</body>
```

External

```
<head>
  <link rel="stylesheet" href="styles.css">
</head>
<body>

<h1>This is a heading</h1>
<p>This is a paragraph.</p>

</body>
```

styles.css dosyası:

```
h1{
  color:orange;
}
```

Kısaca CSS kodlarımızı nasıl yazabileceğimizi öğrendikten sonra şimdi CSS seçicileri kullanarak nasıl HTML taglarına erişebiliyoruz onlara bakalım.

Seçiciler

Genel seçici *

Bu seçiciyi kullanarak tüm etiketlere CSS uygula demiş oluyoruz.

```
{
  margin:0;
  padding:0;
}
div *{
  color:orange;
}
```

İlk kullanımda tüm elementlerin margin ve padding değerlerini sıfırlamış olduk. İkinci kullanımda **div *** diyerek tüm div elementleri içindeki elementlerin yazı rengine erişmiş olduk.

Element Seçiciler (Element Selectors)

Bu seçiciler ile doğrudan HTML etiket isimlerini kullanarak CSS uygulayabiliriz.

```
div{
  background-color: orange;
}
```

Tüm div etiketleri etkilenir.

Sınıf Seçiciler (Class Selectors)

Bu seçiciler ile sınıf atadığımız etiketlere CSS uygulayabiliriz. Sınıf ismine erişmek için sınıf isminin başına nokta `.` ekliyoruz.

```
.turuncu{
  background-color: #FFA500;
}
p.mavi{
  color:blue;
}
<p class="turuncu">Arka plan rengim turuncu</p>
<div class="turuncu">Arka plan rengim turuncu</div>
```

Burada ikinci kullanımda `p.mavi` sınıf ismi mavi olan p elementlerine erişmiş olduk. Üçüncü kullanımda

Id Seçiciler (Id Selectors)

Bu seçiciler ile id atadığımız elementlere CSS uygulayabiliriz. Id' ler tek bir elemente ait olmalıdırlar. Id özelliğine erişmek `id`' nin başına `#` ekliyoruz.

```
#mavi{
  background-color: #0000FF;
}
#lila{
  color: #c8a2c8;
}
<p id="mavi">Arka plan rengim turuncu</p>
<div id="lila">yazı rengim lila</div>
```

Özellik Seçiciler (Attribute Selectors)

Bu seçiciler ile özelliğini belirttiğimiz elementlere CSS uygulayabiliriz. Özelliğin içi boş olsa da element bundan etkileneyecektir. Özelliklere erişmek için yapmamız gereken tek şey köşeli parantezler içinde özelliğin ismini `[attribute]` şeklinde yazıyoruz.

```
[name]{
  color: orange;
}
<button name="">gönder</button>
<ul>
  <li name="html">HTML</li><li name="css">CSS</li>
</ul>
```

Bu şekilde name attribute alan tüm elementler etkilenir.

```
.btn[disabled] {
  color: orchid;
}
<button class="btn" disabled="disabled">Submit</button>
```

Burada sınıfı `.btn` ve niteliği(attribute) `[disabled]` olan butona CSS uyguladık.

```
div[title="deneme"] {
  background-color: orange;
}
<div title="Deneme">Lorem, ipsum dolor.</div>
<div title="deneme">Lorem, ipsum dolor.</div>
<div name="denemefalan">Lorem, ipsum.</div>
```

Burada tam eşleşen özelliğe CSS uyguladık. Büyük-küçük harf duyarlılığı vardır.

```
div[title~="isim"] {
  color: orange;
}
<div title="isim">Lorem, ipsum dolor.</div>
```

```
<div title="isimler">Lorem, ipsum dolor.</div>
<div title="isim ve şehirler">Lorem, ipsum dolor.</div>
```

Burada `~=` ifadesi ile `title` özelliği "isim" içeren divlere eriştik.

```
a[href ^= "https"] {
  color: palegreen;
}
<a href="https://www.google.com/">google</a>
<a href="https://github.com/">github</a>
<a href="http://github.com/">github</a>
```

Burada `^=` ifadesi ile `href` özelliği "https" ile başlayan a etiketlerine eriştik.

```
a[href *= "http"] {
  color: palegreen;
}
<a href="https://www.google.com/">google</a>
<a href="https://github.com/">github</a>
<a href="http://github.com/">github</a>
```

Burada `*=` ifadesi ile `href` özelliği "http" içeren a etiketlerine eriştik.

```
div[class$="test"] {
  background: yellow;
}
<div class="bir_test">Lorem, ipsum dolor.</div>
<div class="iki-test">Lorem, ipsum dolor.</div>
<div class="uc test">Lorem, ipsum dolor.</div>
<div class="dorttest">Lorem, ipsum dolor.</div>
```

Burada `$=` ifadesi ile `class` özelliği sonunda "test" içeren divlere eriştik.

```
a[href*="https"][href$=".com"] {
  color: orange;
}
<a href="https://www.google.com/"></a>
<a href="https://reactjs.org/"></a>
<a href="https://css-tricks.com/"></a>
```

Burada `https` ile başlayan ve sonunda `com` olan a etiketlerine eriştik.

Artık ana hatlarıyla öğrendiğimiz CSS seçicilere daha yakından bakabiliriz.

Grup Seçiciler (Group Selectors)

Çoğunlukla etiketlere verilen CSS özellikleri benzer veya ortak olabilir. Bu gibi durumlarda seçicileri gruplayarak daha temiz CSS dosyaları oluşturabiliriz.

```
h1,h2,h3{
  color:orange;
}
```

Tüm `h1`, `h2`, `h3` etiketlerine erişmiş olduk.

```
p.turuncu{
  color:orange;
}
<p class="turuncu">turuncu yazı</p>
<p>normal yazı</p>
```

Burada sınıf ismi `.turuncu` olan p etiketlerine ulaştık.

Çocuk seçiciler (Child Selectors)

Artık etiketleri birbiriyle olan hiyerarşik durumuna göre seçerek CSS özelliklerini belirleyeceğiz. Child selector, kendisi ve kendisini sarmalayan bir üst etiketle olan ilişkiyi gösterir ve `>` işareti ile ifade edilir.

```

p > span{
  color:orange;
}
p > span >b{
  color:blue;
}
div > ul >li#first{
  color:red;
}
<p>
  <span>child element</span>
</p>

```

Parent etiketi yani bir üst kapsayıcısı **p** olan **span** etiketine ulaştık.

```

<p>
  <span>Burası turuncu renkte <b>mavi renkte yazılacak</b></span>
</p>
<p>
  <span>Burası turuncu renkte <b>mavi renkte yazılacak</b></span>
</p>
<div>
  <ul>
    <li id="first">bir</li>
    <li>iki</li>
  </ul>
</div>

```

Torun-Soy Seçiciler (Descendant Selectors)

Bir kapsayıcı yani parent element altındaki tüm etiketlere ulaşmak için kullanılır. Her ulaşılabilecek etiket arasına boşluk konulur.

```

div p{
  background-color:blue;
}

```

Burada div içinde olan tüm p etiketlerine ulaşırız.

```

<div>
  <p>Bu p etiketi arka planı mavi renk</p>
  <ul>
    <li>
      <p>Bu p etiketi arka planı mavi renk</p>
    </li>
  </ul>
  <p>Bu p etiketi arka planı mavi renk</p>
</div>

```

Genel Kardeş Seçiciler (General Sibling Selectors) → Aynı parent etikete sahip olan ve birbiri ardına gelen etiketleri seçmek için kullanılır. **AltGr+ü** Kombinasyonu ile oluşan **~** işareti ile gösterilir.

```

ul ~ p{
  color:orange;
}
<div>
  <p>Lorem, ipsum.</p>
  <ul>
    <li>
      <p>Lorem, ipsum dolor.</p>
    </li>
  </ul>
  <h3>Lorem, ipsum dolor.</h3>
  <p>Bu p etiketi turuncu renkte</p>
</div>

```

Burada dikkat edilmesi gereken iki nokta var. Birincisi `<p>` etiketi `` etiketinden sonra gelmeli (arada başka etiketler olabilir) ve ikisi de aynı düzeyde yani aynı parent etiketine sahip olmalılar.

Bitişik Kardeş Seçiciler (Adjacent Sibling Selector)

Genel kardeş seçiciden tek farkı belirtilen etiketler bitişik arka arkaya gelmelidir. `+` işareti ile gösterilir.

```
ul + p{
  color:green;
}
<div>
  <p>Lorem, ipsum.</p>
  <ul>
    <li>
      <p>Lorem, ipsum.</p>
    </li>
  </ul>
  <p>Bu p etiketinin yazı rengi yeşil</p>
</div>
```

Sahte Sınıf Seçiciler (Pseudo classes)

Sahte sınıflar kullanarak HTML etiketlerine CSS uygulayabiliriz. Kullanımları `selector:pseudo class{}` şeklindedir.

:Link

Daha önce tarayıcıda açılmamış linke CSS uygular. **Not:** Etkisini görmek için tarayıcıya geçmişi temizlemek gerekebilir.

```
a#google:link {
  color: red;
}
<a id="google" href="https://www.google.com/">Google</a>
: hover
```

Seçici ile işaretlenen etiketin üzerine mouse ile gelindiğinde CSS uygulanır ve mouse üzerinde değilken etki kaybolur.

```
a.test:hover {
  color: red;
}
<a class="test" href="https://www.github.com/">Github</a>
: active
```

Mouse ile tıklandığında CSS uygulanır. Tıklama kaldırıldığında etki kaybolur.

```
a:active {
  position: relative;
  top: 5px;
}
<a href="#">Submit</a>
: first-child
```

İlk child etikete CSS uygulanır.

```
ul > li:first-child {
  color: orange;
}
<ul>
<li>lorem</li>
  <li>lorem</li>
  <li>lorem</li>
  <li>lorem</li>
</ul>
```

:last-child

Son child etikete CSS uygular.

::first-letter

Blok seviyesinde bir etiketteki ilk harfe CSS uygular. **** blok seviyesinde bir etiket olmadığından bu pseudo class uygulanamaz.

```
p::first-letter {  
  font-size: 20px;  
  color: orange;  
}  
<p>Lorem ipsum dolor sit.</p>
```

::first-line

Blok seviyesinde bir etiketin ilk satırına CSS uygular.

::before

Belirtilen etiketin önüne CSS uygular.

```
p::before {  
  content: "selam";  
  color: orange;  
}  
<p>Lorem ipsum dolor sit.</p>
```

::after

Belirtilen etiketin sonuna CSS uygular. Kullanımı **::before** ile aynıdır.

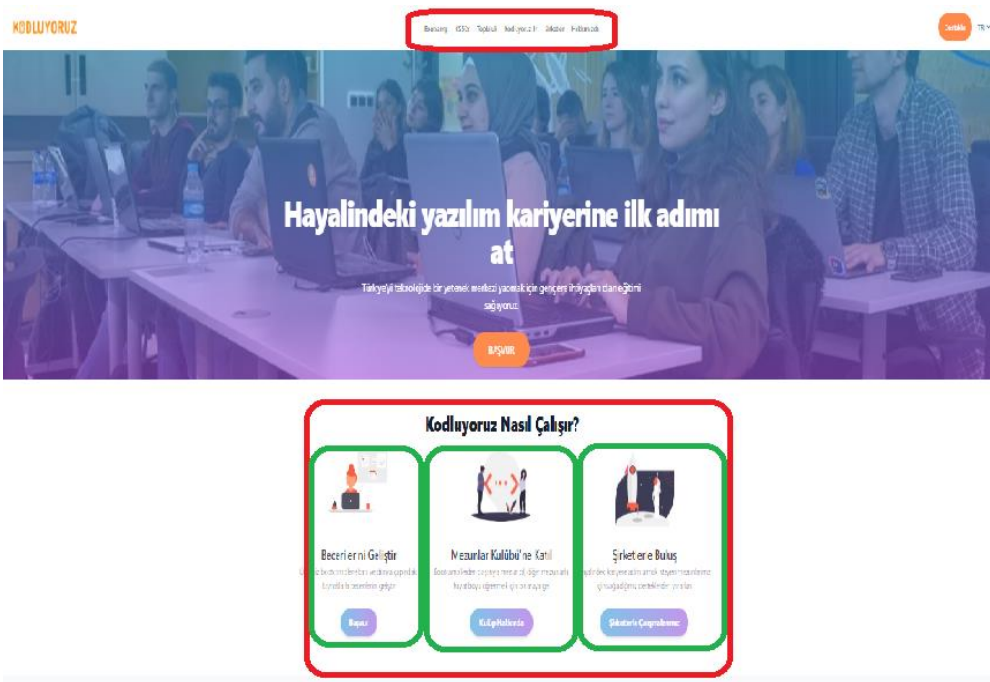
Kaynaklar

- https://www.w3schools.com/cssref/css_selectors.asp
- <https://css-tricks.com/almanac/selectors/>

CSS Kutu Özellikleri (Margin, Padding, Width, Height) Kullanımı

CSS kutu özelliklerini iyi kavrayabilmek ve kullanabilmek için "kutu model" konusunu incelemek gerekir. Gelin önce "kutu modeli" konusuna bakalım.

CSS Kutu Modeli

Resimde [Kodluyoruz'un anasayfasını](#) görüyoruz. İşaretlediğim alanlar birer HTML elementleri ve bir yapıyı oluşturan lego parçalarından sadece birkaçı. Kutu denmesinin sebebi de bir bütünü oluşturan lego parçaları veya kutu gibi olması. Bu kutuların aralarında mesafelerin ve içeriklerinin de kendi aralarında bir düzen olduğunu görmekteyiz. Bunun sebebi "kutulu özelliklerinin" kullanılıyor olması. Özellikle yeşil kutuların içindeki yazıların belli bir mesafede olmasından ve çizdiğim yeşil hatlara değmemesinden anlayabiliriz.

Burada kutu modelini şema halinde göstereceğim:

Kutu modeli margin,padding,border ve içerikten oluşur.

- **İçerik(content):** Elementin içinde olan resim, ses ya da yazıdır.
- **Padding:** İçerik ile border arasında olan boşluk.
- **Border:** Padding ile margin'i ayıran sınırdır.
- **Margin:** Kutunun diğer kutularla arasındaki mesafeyi ayarlayan boşluk.

Yukarıda saydığım kavramların dışında kutunun boy ve uzunluğunu belirleyen width ve height kavramları vardır. Bunları da alıştırmalarımızda göstermeye çalışacağım.

width ve height

width ve **height** özellikleri ile elementin, yani lego parçamızın boy ve genişliğini ayarlayabiliriz. Bu özellikleri biz yazmadığımız takdirde tarayıcı kendisi ayarlar ve yapacağımız web uygulamasında istenmeyen sonuçlara neden olur :)Bu özellikleri **px**, **em** veya **%** ile kullanabiliriz. **%** ile kullandığımız zaman elementimiz hangi elementin içindeyse ona göre oranlanır. Yani **800px** boyunda bir **<div>** tag'inin içinde bulunan bir elementin boyunu **50%** olarak ayarlarsanız elementin boyu **400px** olur.

Max-width özelliği ise bir elementin genişliğini sınırlamak istediğimizde kullanırız. Diyelim ki bir element tarayıcı ekranından fazla geniş veya uzun. **Bu durumda scrollbar(kaydırma çubuğu) çıkar.**

Alıştırma-1: Width ve Height Kullanımı

```
<style>
  p{
    width: 0;
    height: 0;
  }
</style>
```



```
<p>
Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor
incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud
exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure
dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur.
Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt
mollit anim id est laborum.
</p>
```

Bu kodda **width** ve **height**'i 0 yaptım. Paragraf tuhaf bir şekilde görünecektir. Bu alıştırmada yapmanız gereken şey paragrafın düzgün görünmesi açısından **width** ve **height**'i istediğiniz şekilde kullanın. Burada **width** ve **height**'i görmeniz için **%** ve **px** in ikisini de kullanmanızı tavsiye ediyoruz..

Alıştırmaya aşağıdaki codepen 'den ulaşabilirsiniz.

margin ve **padding**

margin

Margin özelliği ile elementin dışında boşluk oluşturmada kullanıldığını öğrenmiştik. Şimdi nasıl kullanıldığını açıklamaya çalışacağız.

margin özelliğini **50px** yaptığınızda elementin dört yanında **50px** boşluk oluşturulur. Element sağa doğru kayar. **Negatif** değerler de kullanılabilir. **margin** değerine **-50px** yazdığınız takdirde element sola doğru kayacaktır. Dört yanında değil de sadece bir yönde boşluk oluşturmak isteyebilirsiniz. Bunun için de özellikler vardır.

- **margin-left**: Soldan boşluk bırakır.
- **margin-top**: Yukarıdan boşluk bırakır.
- **margin-bottom**: Aşağıdan boşluk bırakır.
- **margin-right**: Sağdan boşluk bırakır.

Bu değerleri tek bir satırda ayarlamanız mümkündür.

```
margin: 100px 150px 60px 50px;
```

Bir elementi ortalamak için **margin:auto** değeri vermelisiniz. Bunun düzgün çalışması için de **width** özelliğinin de kullanılmasını öneririm. Böylelikle sağdan ve soldan eşit olarak ortalanmış olur. Aksi halde boyutu belli olmayan bir kutuyu ortalamayabilir.

padding

Şimdi gelelim padding özelliğine. Elementin içindeki yazıların **çerçeve**(border) ile mesafesini **padding** ile ayarlarız. **margin** özelliğinde olduğu gibi **padding:50px** yaptığımızda içeriğin her tarafı için **50px** boşluk bırakıyoruz. Belirli bir tarafta **padding** bırakmak için;

- **padding-top**: içeriğin yukarısında boşluk bırakır.
- **padding-bottom**: içeriğin aşağısında boşluk bırakır.
- **padding-left**: içeriğin solunda boşluk bırakır.
- **padding-right**: içeriğin sağında boşluk bırakır.

Bunları tek tek tanımlamak yerine tek bir satırda belirlemek mümkündür.

```
padding: 10px 20px 30px 40px;
/* Burada üst boşluk 10px,sağ boşluk 20px,alt boşluk 30px ve sol boşluk 40px dir.*/
padding: 10px 20px 30px;
/* Üst boşluk 10px,sağ ve sol boşluk 20px,alt boşluk 30px dir. */
padding: 10px 20px;
/* üst ve alt boşluk 10px,sağ ve sol boşluk 20px */
```

Kaynaklar

- <https://css.sitesi.web.tr/css-kutu-modeli.html>
- <https://www.yazilimkodlama.com/web/css-kutu-modeli-margin-border-padding-content>
- <http://uzmanimakademi.net/css/css-kutu-modeli>

CSS Özet Çalışması ve Kendimi CSS Konusunda Nasıl Geliştirebilirim

CSS konusunda başka örnekler görmek isterseniz [w3schools](https://www.w3schools.com/) adlı platformu da ziyaret etmenizi öneririz. Bu site üzerinden hem CSS'in alt başlıklarına dahil konuları öğrenebilir hem de başka alıştırmalar yapabilirsiniz.

Daha fazla gelişmek ve kendime bu konuda yetkinlik kazanmak istiyorum diyorsanız, sevdiğiniz tasarımları klonlamayı deneyebilirsiniz böylelikle uygulama yaparak kendinizi daha çok geliştirebilirsiniz. Sonrasında tasarımları modifiye edebilir ve daha özgün tasarımlarla web sitesi hazırlayabilirsiniz. Bizim ödevlerimizde de sık sık vurguladığımız gibi tarayıcıların **inspect** yani **incele** özelliğini bol bol kullanın. Dolaştığınız sitelerde bazı komutları kapatıp açarak ne işe yaradıklarını pratik edebilirsiniz.